

Wstęp

Dla charakterystyki instytucji i instrumentów kontroli punktem wyjścia staje się analiza określenia „system zamówień publicznych”, na który składają się przede wszystkim „klasyczne” zamówienia publiczne, ale i partnerstwo publiczno-prywatne oraz umowa koncesji na roboty budowlane lub usługi. W ramach tego systemu, dokonywane są różnego rodzaju działania zmierzające do udzielenia zamówienia, wyboru partnera prywatnego lub zawarcia umowy koncesji. One i ich podmioty podlegają kontroli.

Konieczne jest zatem wskazanie poszczególnych kategorii instytucji kontrolujących, ustalenie ich roli i pozycji prawnej, zakresów działania oraz kompetencji kontrolnych. Należy odnieść się także do form i poszczególnych instrumentów (środków) kontroli podejmowanej w systemie zamówień publicznych przede wszystkim przez organy państwa, w szczególności organy administracji publicznej. Tym samym opracowanie dotyczyć będzie w znaczącej mierze problematyki publicznoprawnej, a to z przyczyn podmiotowych i przedmiotowych.

Nie sposób jednak pominąć kwestii związanych z obszarem praw i obowiązków wykonawców zamówień, partnerów prywatnych i koncesjonariuszy, a więc wszystkich tych podmiotów, które czynnie uczestniczą w procesie wydatkowania środków publicznych. Podmiotom tym w konsekwencji przysługują różne środki służące kształtowaniu zarówno ich sytuacji prawnej w ramach systemu zamówień, jak i środki weryfikujące decyzje i orzeczenia wydane przez odpowiednie, właściwe organy.

Niniejsze opracowanie nie ma natomiast na celu całościowej prezentacji, skądinąd niezwykle obszernej i skomplikowanej problematyki kontroli w systemie prawa oraz procedur kontrolnych. W zakresie tego opracowania nie znajdują się również rozważania poświęcone kontroli umów, mających charakter, co do zasady, cywilnoprawny.

Kontrola jest elementem oddziaływania państwa na gospodarkę, w szczególności na podmioty systemu zamówień. W istotę systemu zamówień publicznych wkomponowane powinno być nie tylko optymalne wydatkowanie środków publicznych, w tym gospodarowanie majątkiem państwa i samorządów terytorialnych, ale także stworzenie różnego rodzaju możliwości i powinności związanych ze sprawdzaniem prawidłowości tego wydatkowania, a więc jego kontrolą. Kontrola jest zatem funkcją w systemie zamówień publicznych, co oznacza, że pełni ona rolę weryfikatora celowości, efektywności, racjonalności oraz legalności wydatkowania środków publicznych, a w rezultacie pozwala ona na ocenę tego wydatkowania z punktu widzenia respektowania, ochrony i realizacji interesu publicznego. Przyczynia się ona także do porządkownia i racjonalizacji działań tych, którzy są decydentami wydatkowania środków publicznych oraz tych, którzy te środki inwestują, sprzyja optymalizacji procedur ze sfery zamówień,

umożliwia ocenę osiągniętych efektów, prowadzi do stworzenia bazy informacji o różnego rodzaju zamówieniach, a jej wyniki stanowią podstawę dla dokonywania odpowiednich korekt systemu.